

יא:

עין משפט‏ **ג**ר מוצה

לג א מיי פֿ'ד מהל' פסולי מוקדשין הלכה ז ופ"ה מהל' עזרות ויה"כ הלכה טו:

לד ב ג מיי פ"א מהל' פרה אדומה הל' ח: לה ד מיי שם הל' ט: לו ה מיי שם הל' י: לו ו מיי שם הל' ט: ז (מיי) שם הל"ו ופ"ב מהל' משילה הל"ה]:

ח (מיי) פ"א מהל' טומאה

לח ט מיי פ"א מהל' פרה אדומה הל' ח:

—●—●—●—

הגהות הב"ח

(א) גפ' קריין זה בזה אמר:

—●—●—●—

מוסף רש"י

וכן שעירי ע"ז. צבור שטטלף בע"ז צהראת צ"ד, מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת (יומא טה.). והפריש אחרים תחתיהן. ומגאלו הראשונים (שם), כולן ימורו. דהייא לה חטאת שכפרו בעליה, ומשם חטאות מתות ולד חטאת ותמורת חטאת וחטאת שמתו בעליה, ושכפרו בעליה ושעברה שמה (שם ג.). לנדרבה. לקין המנחה והיא קרייה נדבה צבור ונאה מן המנוחות של כל הירעות האמונות בכל מקום (שם). ואין חטאת צבור מותר. וזי גמירי חטאות מתות ביחוד גמירי (שם). דקדשי ברוך הבית היה. לא קרנה בעלמא, ולהכי קרי ליה נדק הבית. כלומר דדין נדק הבית אית (לה (ומורה ב.) נלמך) און צה קדושה שפניו אלא קדושת דמיס בעלמא, שהיי שטיטעה צהר המשחה (יומא צח.). הא בעינן העמדה והערכה. אין פודין את הקדשים לאהר מיהם מפני שפניו צפן והעמיד את הנהמה לפני הכהן והעקיר אותה הכהן, ולאחר מיהם איני יוכלא לעמוד (וחזין ט9.). פרה מטמאה טומאת אובלין. פרה אדומה אע"ג דאקוריה כהנא, מודה ר"ש דמעטמא טומאת אובלין (מנחות קא) דלע"ג דלמר ר"ש פצ"ק דכבורות (ט: דלפסורי הגאה כגון שור הנסקל ופסר חמור אין מעטמאן טומאת אובלין, ונפקא ליה מכל האוכל אשר יאכל, אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קריי אוכל, והוא דפרה אדומה מקבל טומאת אובלין לטמא אחרים (וחזין ק8.). ואי קשא למה לי קבלת טומאה, היא גופה מעטמא אדם וצגדים, מפרשין כה"ג בכריתות דפרק דס שטיטה (כא:) כגון צפר שחפהו בפתות מכבידה בנץ, אי משוית ליה אוכל מנטרף כדשי בנץ ומקבל האי בנץ טומאה אם יגע בטומאה ומטמא שאר אובלין, ואי לא אוכל הוא לא מקבל האי בנץ טומאה, דלית ציה שיעורא, וזי נגעו ציה אובלין אחריו טורים הן שמינס טועגין בנגלה אלא בנצק (וחזין צ9.). הוראיל והיתה לה שעת

ובן שעירי ע"ז שאבדו. למאן דמפרש דפרק הולילו לו (יומא דף ג.) דפר דקתני הכא הוא פר העלם דצר של צבור ניחא אצל למ"ד פר כ"ג תימנה אמאי לא תני ליה פר העלם דצר צדדי שעירי ע"ז שרגיל לשנותם יחד דקדמני להו התם אמילתא דלאחרים ועוד תימנה מאי שנא דלא קתני פרי העלם דצר בלשון רבים דקדמני שעירי לשון רבים דמדקדמני שעירי א"כ קסבר ר"ב שצטים מביאים י"ב שעירים ה"ג מיימו י"ב פריס דשניהן שוין דקדמני פרק קמא דהוריות (דף ד:): **אי הכי** נשחטה תפדה הא בעינן העמדה והערכה. תימנה

דמשמע דאי קדשי מוצח היא ניחא והא רבי יוחנן אית ליה דפרק בתרא דתמורה (דף לב:) ושם) דלחד זה ואחד זה היו בכלל העמדה והערכה ומיהו ים לומר הך סוגיא אחיא כר"ל דלמר לרבנן קדשי מוצח לא היו בכלל העמדה והערכה אצל קשה דמעיקרא פריך אצי דלא אמר לב צ"ד מתנה עליהן ולצוקף פריך דאפילו במידי דלא שכיח אמר לב צ"ד מתנה עליהן ועוד דסבר דפרה קדשי מוצח היא וכן במסקנא וכלל דוכמין מסקינן שאני פרה דקדשי דק הבית היא וסתמא דהש"ס פצ"ק דחולין (דף יא. יא.) מפרש דטרפות פוסל בפרה משום דחטאת קרייה רחמנא לכן נראה דאצי ידע שפיר דפרה קדשי דק הבית היא ומ"מ סבר דאין נפדית אלא מחמת לב צ"ד מתנה עליהן להכי פריך וקרי פרה דלא שכיח פירוש שימצאו נאה ממנה אפילו הכי מסקי דעמיהו ואמר לב צ"ד מתנה עליהם משום דקדשי דק הבית היא א"כ בקדשי מוצח נמי אי אמר לב צ"ד מתנה עליהן אית לן למימר אפילו במילתא דלא שכיח ומשני שאני פרה דקדשי דק הבית היא ואין לרייך ללב צ"ד מתנה והשתא פריך אי הכי נשחטה תפדה אא"צ דמכה לב צ"ד נפדית כן דעתם להטנות ואי לאו תהא לדמי נסכים והוי כבעל מוס מעיקרו דמודי ציה ר' יוחנן דלא צעי העמדה והערכה שפיר וא"ת ואי קדשי דק הבית היא

הכי פריך כסמוך וכי פודין את הקדשים להאכילם לכלבים הא של דקק הבית ודאי פודין דהא דאין פודין נפקא לן מואכלת ולא לכלבין (דברים יב) דכתיב בצפולי המוקדשים של מוצח דמומכה דפרק צ' דכבורות (דף טו. וש) דמההוא קרא נפקא לן גיזה וחלצ של קדשי דקק הבית מותרים ואפילו קדם הקדישן למומן תנן התם דמותרינן לאחר פדיונן בגיזה ועבודה וצהדיא קמני התם אם ממו יפדו ים לומר דמדרבנן אסור דמומכה דפרק כל שעה (פסחים דף לב:) גבי חמץ של הקדש והא דקתני אם ממו יפדו היינו מדאורייתא: **פרה מטמאה טומאת אובלין.** מפורש במקום אחר: **וב"י פודין את הקדשים.** ואע"ג דפלוגתא היא בפ"צ דכבורות (דף טו:) אפילו בקדם הקדישן למומן מ"מ סתם משנה התם (דף יד.) ובפרק הזרוע (חולין דף קב.) כמ"ד אין פודין: **משום** עזרה. הקשה הר"ר מרדכי מ"ש מהא דלמר [וצחים] (דף קג:) צבור שנטרף קוצרים אותו עם עורו לפי שאין פודין את הקדשים להאכילם לכלבים ולא אמר שיפדו משום עורו ולמאי דפרישית שאין פודין מדרבנן בקדשי דקק הבית ניחא ולפיכך מותר ליהנות מעורה אצל התם דאין פודין מדאורייתא אסור גם העור: **רב"י שמעון א"ת** י"ה לב ב"ד בתנה **עליהם.** ולא מני לשנויי אצודין שאני דאצודין דלעיל ודאי לא שכיחי דנהרים לשמרן ביותר לפי שקדושתן מרובה שדמן נכנס לפני ולפנים א"נ איניהו גופייהו לא שכיחי דפר ושעיר של יום הכפורים איןן אלא פעם אחת בשנה וכן שעיר ע"ז לא שכיחי כלל אצל הכא אע"ג דמייירי נמי בשעיר החיצון של יום הכפורים מכל מקום שעירי חיצונים שכיחי טוצא ואצודין דידהו שכיחי ומסקי צית דין דעמיהו להטנות עליהן:

שבועות שתיים פרק ראשון שבועות

ט הא דאמר לדמי עולה. כי אמרי אנא קדוש קדושת הגוף היכא דלמר יהא להציא בדמיו עולה דכיון דליהו חזי להכי לא מוצגינן ליה אצל אמר יהא לדמי נסכים אף על גב דנסכים נמי למוצח וקדושתיהו דמיין להדדי כיון דלא להכי חזי מוצדן וכל שכן היכא דמתנו צ"ד שיהו לדמי מותר תרומה שהיא לרקועי פחים: **פר ושעיר של יוס"כ.** שהן חטאות הפנימיות ! **וכן שעירי ע"ז.** צבור שחטאו בע"ז צהראת צ"ד מביאין פר לעולה ושעיר לחטאת דכדכתיב דפרשת שלח לך [במדבר טו] ואותו שעיר מתן דמו על הפרוכת ועל מוצח הזהב כדלמר דוצחים דפרק צ"ש (דף נט:): **כולן ימוסו.** דלא דמו לשעירי ההגלים דמתן צהו דבמגזינתן [ב:ג] לא קרבו ברגל זה יקרבו ברגל אחר אצל אלו אינן ראויין עד יום הכפורים לשהם הבאה וכצר עברה לה שנה והוו להו מתרומה ישנה והלכך ימוסו דקין חטאת שכפרו בעליה שהלכה למשה מסיני חמש חטאות מתות וזו אחת מהם ! **שאין חטאת צבור מסה.** לא נאמרה הלכה דחמש חטאות אלא ביחיד. וטעמא דר"ש מפרש צהוריות (דף ו:) וצתמורה (דף טו:): **נימא לב צ"ד מסנה עליהן.** שפדו בלא מוס: **דלא שכיח.** הילכך לא ! חשוב צ"ד להטנות עליהן: **והרי פרה.** אדומה: **דלא שכיחא.** בכל ימי צית לראשון וצית שני לא עשו אלא שבע ! **על כל פסול שנה.** אם אירע צה שום פסול תפדה: **נשחטה פרה.** נשחטה חוץ למקומה: **ע"ג מערכסה.** בצבשר צהר המשחה ובמקום הדזוק לה מקצר התמוס כדלמר דפרק בתרא דוצחים (דף קיג:): **אין לה פדייה עולמים.** מלחר שנעשים בצבשר גנאי הוא להוליאפה לחולין: **דקדושם דקק הבית היא.** כלומר אינה מקדשי מוצח ליקדש קדושת הגוף לפיכך נפדית בלא מוס ואינה צריכה לב צ"ד: **העמדה והערכה.** שמעמוד על רגליה ויעריכנה הכהן דכדכתיב (ויקרא כו) והעמיד את הצהמה לפני הכהן והעקין הההן וגו': **דר"ש במסכת תמורה** דפרק בתרא (דף לב:): **פרה מטמאה טומאת אובלין.** אע"ג דלית

ליה לר"ש איסורי הגאה אין מעטמאין טומאת אובלין וליף ליה מלכת האוכל אשר יאכל [ויקרא:א] אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים קריי אוכל ושאין אתה יכול להאכילו לאחרים אין קריי אוכל במסכת מנחות דפרק המנחות והנסכים (דף קא:) ופרה איסורי הגאה היא: **מעטמא טומאת אובלין.** אם נגע שרץ בצצרה וחזר ונגע צצרה באובלין טימאתן: **הואיל ויש לה שנים הכושר.** ל כך: **ואמר ריש לקיש.** מהו שעת הכושר שלה: **אומר היה ר' שמעון פרה.** שנשחטה כהלכתה על גב מערכתה: **נפדית.** אם מנא נאה הימנה. וסבירא ליה לר"ש העומד לפדות כפדוי דמי [ב"ק טו:] והיא לא אוכל שאתה יכול להאכילו לאחרים: **אלא.** לא חוקמה כר"ש והאי דקתני מנא יכול הימנה תפדה משום דלב צ"ד מתנה עליה אע"ג דלא שכיחא איידי דדמיה יקרין מסקי אדעמיהו לאתנויי: **האי טנא סבירא ליה וכו' עד כאין מעמידין** לא גרסינן: **וזי קיימו צ"ד ומסנו.** משום הללה פורתא דדמי עורה: **נימא.** להו ר"ש לב צ"ד מתנה שאם לא יקריב ! ברגל זה יקרב ברגל זה ולמה ליה לשנויי שימא דחיקא כולן באין לכפר כו': ! **דליס סקנפא ברעיי.** הלכך מתנו עלה אצל תמידין דלית להו תתקנת ברעיי ! ולכשימומו יפדם לא קיימי צית דין ומתנו: **אלא**

הפורים א"נ איניהו גופייהו לא שכיחי דפר ושעיר של יום הכפורים שכיחי אלא פעם אחת בשנה וכן שעיר ע"ז לא שכיחי כלל אצל הכא אע"ג דמייירי נמי בשעיר החיצון של יום הכפורים מכל מקום שעירי חיצונים שכיחי טוצא ואצודין דידהו שכיחי ומסקי צית דין דעמיהו להטנות עליהן:

שאני

הבושר. להאכילה אף לעגמו משנשחטה (שם ק9:) וירדה לה תורת אוכל [ב"ק עו.]. דאמר ר"ל. אחו שעת הטשר הימה לה, דלומר היה ר"ש פרה נפדית אפילו נשחטה על גבי מערכתה כמשפט, אם מנא אחרת יפה ממנה, וחוה שעת הטשר שלה, ואע"פ דלא נפדית אפילו הכי משוי לה אוכלא הואיל ורואיה לפדות [ב"ק עו. ובעי"ז מנחות קא: וחזוין צ9.]. תמידין שלא הוצרכו לצבור. שיקחו מתרומה ישם והביע אחד בנטין שמתאם לביא מן הקדש כדלמרינן ב"ה (וב"ב יא:) שכל שנה היו נשארים ארבע טלאים, דלמרינן דפרק התכלת אין פוסחין מששה טלאים המוקדשים בלשכת הטלאים, כי בכל יום היו טעלין שנים וטעלים שנים אחרים ונותנים מתחילין מן מיום אחרון של אדר שלא היו טמינס אחרים מתחילין, לפי שמאלן ואלין אין מביאין אלא מאותן הנקטין משקלים של שנה זו, דלמרינן בנמ' ר"ה אמרה מורה דמש והבא קרבן מתרומה חדשה, ושאלו ארבע שלא הוצרכו, ולבדי ר"ש דלית ליה לב צ"ד מתנה עליהם. אם הוצרכו הוצרכו ואם לא יפדו אין נפדין תמימים אלא ירשו עד שימחלנו ואח"כ ימכרו (מנחות עט. מכות י.).

מסורת הש"ם

א) [מוספתא דפרה פ"ב], ב) [יומא מב. זי"ט], ג) [בכורות לב: חולין פד.], ד) [בכורות יד: תמורה לב:], ה) צ"ק עו. חולין פא: [מנחות קא: מוספתא דפרה פ"א], ו) [פסחים כט. בכורות טו. תמורה י. ל: לא.], ז) [ע"י מוספות פסחים פא: ד"ה נעמא], ח) [וצחים ו: ע"ש מנחות עט: ע"ש], ט) [שייך עוד לע"א], י) ע"כ [ש"ל], יא) [נהריות ו:], יב) [בבב"י הגי' חסד, ולכשימומו, ט] וע"ש מוס' יומא ג. ד"ה פה, ט] [נעט. וע"ש מוס' ד"ה אין וכו' דה"ק אין פודין מדרבנן וכו']

—●—●—●—

גליון הש"ם

גפ' מצא אחרת נאה בפניה. טיין לקמן דף טו ע"א מוס' ד"ה ללמדך:

—●—●—●—

רבינו הגנאל

וכן שעירי ע"ז שאבדו והפריש אחרים תחתיהם ואח"כ נמצאו בין למאן דאמר ימורו בין למאן דאמר ירעו עד שיסתאבו אמאי לא אמרינן לב ב"ד מתנה עליהם ונפדין המימין, ופריך שאני אבודין. כלומר כיון דלא שכיחי דכל מאן דפריש קרבן מהור וזרי ביה. לפיכך אין לב ב"ד מתנה עליהן. ואקשינן והרי פרה דלא שכיחא ותניא פרה נפדית על כל פסול שבה. מתה או נשחטה או מצא אחרת נאה הימנה תפדה לאו משום דאמרינן לב ב"ד מתנה עליהם. ואע"ג דלא שכיחא. שחטה ע"ג מערכתה המימין. אין לה פדיה עולמית. ופריך שאני פרה דקדשי ברוך הבית היא דלעולם לפדיה קיימי: הא ר' שמעון היא דאמר קדשי מוצח היו בכלל העמדה והערכה אבל קדשי ברוך הבית אינן בכלל העמדה והערכה כלומר אפילו בלא העמדה אלא נשחטו בערבין ונפדין ומפורש בסוף תמורה. ואסיקנא והא לר' שמעון פרה נפדית על גבי מערכתה אמאי תני אין לה פדיה עולמית. אלא שאני פרה שנפדית על כל פסול שבה הואיל ודמיה יקריס. ואסיקנא לעולם אין פודין הקדשים להאכילן לכלבים והאי דקתני מתה תפדה משום עורה. וכדאמרר אנשי מגמלא אונא. ומותבינן לרבה מטמאי אמרו לו הואיל ואין כפרתן שוה היאך הן קריבין. אמר להן כולן באין לכפר על טומאת מקדש וקדשיו ואמאי לימא להו לב ב"ד מתנה עליהן ונפריק ר' שמעון ליל לב ב"ד מתנה עליהם]. דאמרי דמשייה דר' יוחנן תמידין שלא הוצרכו לצבור לדבריי ר' שמעון אין נפדין תמימין לדברי חכמים נפדין תמימין.